

**KONFERENCJA W SPRAWIE PRZYSTĄPIENIA
DO UNII EUROPEJSKIEJ
– ALBANIA –**

**Bruksela, 8 maja 2025 r.
(OR. en)**

AD 6/25

LIMITE

CONF-ALB 6

DOKUMENT AKCESYJNY

Dotyczy: WSPÓLNE STANOWISKO UNII EUROPEJSKIEJ
– Klaster 3: Konkurencyjność i wzrost sprzyjający włączeniu
społecznemu

WSPÓLNE STANOWISKO UNII EUROPEJSKIEJ

(w następstwie stanowiska negocjacyjnego Albanii AD 2/25 CONF-ALB 2 REV1)

Klaster negocjacyjny: 3

Konkurencyjność i wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu

W tym rozdziały: 10 – Transformacja cyfrowa i media, 16 – Opodatkowanie, 17 – Polityka gospodarcza i pieniężna, 19 – Polityka społeczna i zatrudnienie, 20 – Polityka w zakresie przedsiębiorstw i przemysłu, 25 – Nauka i badania naukowe, 26 – Edukacja i kultura, 29 – Unia celna

Niniejsze stanowisko Unii Europejskiej jest oparte na jej ogólnym stanowisku na konferencję akcesyjną z udziałem Albanii (AD 5/22 CONF-ALB 2) i podlega zasadom negocjacyjnym zatwierdzonym podczas tej konferencji, a zwłaszcza zasadom następującym:

- opinie wyrażone przez Albanie lub UE na temat danego rozdziału negocjacyjnego w żaden sposób nie będą przesądzać o stanowisku, jakie może zostać przyjęte w sprawie innych rozdziałów;
- porozumień – nawet częściowych – osiągniętych w trakcie negocjacji nad poszczególnymi rozdziałami nie należy uznawać za ostateczne, dopóki nie zostanie osiągnięte ogólne porozumienie dotyczące wszystkich rozdziałów;

jak również wymogom określonym w pkt 2, 3, 5, 10, 14, 16, 23, 26, 28, 31, 38, 39, 45, 46, 47 i 48 ram negocjacyjnych.

UE zachęca Albanie, by kontynuowała proces dostosowywania ustawodawstwa do unijnego dorobku prawnego oraz by skutecznie wdrażała i egzekwowała ten dorobek, a także – ogólnie – by jeszcze przed przystąpieniem do UE opracowała polityki i instrumenty, które będą możliwie najbliższe unijnym politykom i instrumentom.

UE odnotowuje, że w swoim stanowisku AD 2/25 CONF-ALB 2 REV1 Albania akceptuje unijny dorobek prawny objęty klastrem 3 obowiązujący na dzień 28 lutego 2025 r. oraz deklaruje, że będzie gotowa do wdrożenia go przed datą przystąpienia do Unii Europejskiej, z wyjątkiem obszarów w rozdziałach 16 i 19, w których Albania wystąpiła o okresy przejściowe, jak przedstawiono poniżej.

Odpowiadając zbiorczo na wnioski Albanii dotyczące okresów przejściowych i odstępstw, UE przypomina o swoim ogólnym stanowisku, zgodnie z którym środki przejściowe są uzgadniane w drodze wyjątku, na określony czas i w ograniczonym zakresie, i towarzyszy im plan wyrażnie określający etapy stosowania unijnego dorobku prawnego. Środki przejściowe nie mogą polegać na wprowadzaniu zmian do zasad lub polityk UE, zaburzać ich właściwego funkcjonowania ani prowadzić do istotnych zakłóceń konkurencji.

1. Rozdział 10 – Transformacja cyfrowa i media

UE z zadowoleniem przyjmuje dobrze zorganizowaną **strukturę instytucjonalną** Albanii i wysoki poziom **dostosowania przepisów prawnych** w tym państwie. UE odnotowuje postępy Albanii w dziedzinie transformacji cyfrowej, w szczególności w zakresie cyfryzacji usług publicznych. UE zwraca się do Albanii o dostosowanie jej obowiązujących przepisów do unijnego dorobku prawnego w dziedzinie dokumentów elektronicznych, państwowych baz danych, konsultacji publicznych oraz o dostosowanie do unijnego dorobku prawnego jej agendy cyfrowej. UE z zadowoleniem odnotowuje nową albańską ustawę o cyberbezpieczeństwie dostosowującą przepisy do zmienionej dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych (NIS2) ⁽¹⁾.

UE z zadowoleniem odnotowuje, że Albania w dużym stopniu dostosowała swoje przepisy do unijnego dorobku prawnego w dziedzinie **łączności elektronicznej i technologii informacyjnych**, zwłaszcza przyjmując nową ustawę o łączności elektronicznej, dostosowującą przepisy do Europejskiego kodeksu łączności elektronicznej ⁽²⁾. UE zauważa wysiłki podjęte przez Albanie w odniesieniu do środków przedstawionych w planie działania na rzecz obniżenia opłat roamingowych między UE a Bałkanami Zachodnimi. UE zwraca się do Albanii, by przyjęła środki promujące uczciwość i przejrzystość względem użytkowników biznesowych korzystających z usług pośrednictwa internetowego. UE podkreśla, że Albania powinna zapewnić pełne dostosowanie swoich przepisów do unijnego dorobku prawnego w zakresie blokowania geograficznego ⁽³⁾ i innych form dyskryminacji ze względu na przynależność państwową klientów, ich miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności na rynku wewnętrznym. Ponadto UE zwraca się do Albanii o dalsze wdrażanie środków z zestawu narzędzi na potrzeby cyberbezpieczeństwa sieci 5G (za pomocą niezbędnych przepisów wykonawczych) i o dostosowanie przepisów m.in. do aktu o usługach cyfrowych ⁽⁴⁾, aktu o rynkach cyfrowych ⁽⁵⁾, europejskiego aktu o wolności mediów i decyzji w sprawie zakresu ultrawysokiej częstotliwości (UHF) ⁽⁶⁾.

UE odnotowuje częściowe dostosowanie albańskich przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego **transformacji cyfrowej**. UE z radością przyjmuje wysoki stopień dostosowania albańskich przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego identyfikacji elektronicznej, otwartych danych i sieci szerokopasmowych. UE zwraca się do Albanii o wzmożenie wysiłków na rzecz pełnego dostosowania przepisów do unijnego dorobku prawnego w dziedzinie transformacji cyfrowej, a w szczególności cyberbezpieczeństwa ⁽⁷⁾. UE zwraca się ponadto do Albanii o dostosowanie przepisów krajowych do unijnego aktu w sprawie sztucznej inteligencji ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Dyrektywa (UE) 2022/2555.

⁽²⁾ Dyrektywa (UE) 2018/1972.

⁽³⁾ Rozporządzenie (UE) 2018/302.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie (UE) 2022/2065.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie (UE) 2022/1925.

⁽⁶⁾ Decyzja (UE) 2017/899.

⁽⁷⁾ Akt dotyczący cyberodporności (rozporządzenie (UE) 2024/2847).

⁽⁸⁾ Rozporządzenie (UE) 2024/1689.

UE z zadowoleniem przyjmuje wysoki stopień dostosowania albańskich przepisów do unijnego dorobku prawnego w obszarze **mediów audiowizualnych**. UE odnotowuje, że plany Albanii są zgodne z ramami polityki unijnej. UE zwraca się do Albanii, by w pełni korzystała z programu „Cyfrowa Europa”. UE podkreśla, że Albania powinna priorytetowo potraktować pełne dostosowanie swoich przepisów do dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych ⁽⁹⁾.

UE z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Albania dysponuje ramami prawnymi i strategicznymi umożliwiającymi **walkę z korupcją w obszarze transformacji cyfrowej**. UE zachęca Albanie do utrzymania systemu monitorowania zapewniającego wdrożenie tych ram, ze szczególnym uwzględnieniem sektora mediów.

2. Rozdział 16 – Opodatkowanie

UE odnotowuje częściowe dostosowanie albańskich ram prawnych do unijnego dorobku prawnego dotyczącego **opodatkowania pośredniego**. UE zwraca się do Albanii o dostosowanie swojego ustawodawstwa do unijnego dorobku prawnego, w tym do dyrektywy w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej ⁽¹⁰⁾. UE odnotowuje również, że Albania musi dostosować przepisy krajowe do całego unijnego dorobku prawnego w zakresie VAT ⁽¹¹⁾. UE podkreśla, że Albania powinna dostosować swoje ustawodawstwo do unijnego dorobku prawnego dotyczącego opodatkowania samochodów oraz akcyzy, w tym na tytoń i alkohol. UE przypomina, że Albania musi wyeliminować wszelkie dyskryminacyjne opodatkowanie. UE zwraca się również do Albanii o ograniczenie zwolnień podatkowych i interpretacji indywidualnych prawa podatkowego.

Jeżeli chodzi o złożone przez Albanie wnioski o odstępstwa, okresy przejściowe i zwolnienia od unijnego dorobku prawnego, UE przypomina, że wszelkie odstępstwa od unijnego systemu VAT w odniesieniu do podstawy opodatkowania mogłyby mieć wpływ na zasoby własne Unii, w przypadku których podstawa wymiaru podatku musiałaby zostać dostosowana zgodnie z odnośnym dorobkiem prawnym.

⁽⁹⁾ Dyrektywa (UE) 2018/1808.

⁽¹⁰⁾ Dyrektywa (UE) 2006/112, ze zmianami.

⁽¹¹⁾ W tym m.in. do dyrektywy Rady 2008/9/WE, trzynastej dyrektywy Rady 86/560/EWG, dyrektywy Rady 2006/79/WE, dyrektywy Rady 2007/74/WE, dyrektywy Rady 2009/132/WE.

UE przyjmuje do wiadomości wniosek Albanii o przejściowe odstępstwa od unijnego dorobku prawnego w dziedzinie VAT, mający na celu:

- a) zwolnienie (bez prawa do odliczenia) do 31 grudnia 2035 r. importu, wewnątrzwspólnotowego nabycia i dostaw następujących środków produkcji rolnej: maszyn rolniczych, żywych zwierząt przeznaczonych do tuczu, żywych zwierząt czystej rasy ciężarnych i nieciężarnych przeznaczonych do rozrodu, a także materiału biologicznego do sztucznego unasienniania.

UE zwraca się do Albanii, by ponownie rozważyła swój wniosek i wzięła pod uwagę alternatywne środki w ramach polityki, w szczególności procentowe stawki zryczałtowanej rekompensaty w ramach wspólnego systemu ryczałtowego dla rolników;

- b) zwolnienie (z prawem do odliczenia) do 31 grudnia 2036 r. importu, wewnątrzwspólnotowego nabycia i dostaw pojazdów elektrycznych o napędzie akumulatorowym (BEV) i pojazdów hybrydowych typu plug-in (PHEV), które nie były wcześniej zarejestrowane do celów użytkowania poza Albanią.

UE zwraca się do Albanii, by ponownie rozważyła ten wniosek ze względu na jego negatywne skutki transgraniczne;

- c) stosowanie stawki obniżonej w wysokości 10 % do 31 grudnia 2035 r. w odniesieniu do importu, wewnątrzwspólnotowego nabycia i dostaw sprzętu wojskowego.

UE zachęca Albanię, by rozważyła osiągnięcie swoich celów obronnych poprzez przeznaczenie na ten cel dochodów pochodzących z wdrożenia unijnego dorobku prawnego w dziedzinie VAT;

- d) zwolnienie (z prawem do odliczenia) do 31 grudnia 2036 r. importu, wewnątrzwspólnotowego nabycia i dostaw towarów, jak również świadczenia usług, przeznaczonych do użytkowania lub umieszczenia w parkach technologicznych i naukowych.

Zanim UE będzie mogła zająć stanowisko w sprawie tego wniosku zwraca się do Albanii, by przekazała więcej informacji na temat zakresu odstępstwa, o które wystąpiła, i jego skutków finansowych;

- e) zwolnienie (z prawem do odliczenia) do 31 grudnia 2034 r. importu, wewnątrzwspólnotowego nabycia i dostaw towarów, jak również świadczenia usług, przeznaczonych do użytkowania lub umieszczenia w strefach rozwoju technologicznego i gospodarczego.

Zanim UE będzie mogła zająć stanowisko w sprawie tego wniosku zwraca się do Albanii, by przekazała więcej informacji na temat zakresu odstępstwa, o które wystąpiła, i jego skutków finansowych;

w odniesieniu do wszelkich ustaleń umownych, które Albania mogła zawrzeć z podmiotami w parkach albo w strefach wymienionych w lit. d) i e), UE podkreśla, że jako kraj kandydujący Albania jest zobowiązana do dostosowania wszelkich takich ustaleń do unijnego dorobku prawnego nie później niż do momentu przystąpienia do UE i nie może być związana ustaleniami umownymi, na podstawie których nie stosowałyby unijnego dorobku prawnego. UE zwraca się do Albanii, by odpowiednio informowała o tym fakcie aktualne podmioty i by powstrzymała się od zawierania jakichkolwiek dalszych zobowiązań umownych tego rodzaju dopóki nie uzyska pewności co do przyznania ewentualnych odstępstw od unijnego dorobku prawnego;

- f) stosowanie do 31 grudnia 2036 r. obniżonej stawki VAT w wysokości 6 % w odniesieniu do świadczenia usług polegających na konserwacji, czyszczeniu, przechowywaniu i naprawie statków w przystaniach morskich w Durrës, Wlorze i Sarandzie¹².

UE zwraca się do Albanii, by ponownie rozważyła ten wniosek ze względu na jego negatywny wpływ na uczciwą konkurencję na jednolitym rynku.

UE przyjmuje do wiadomości wniosek Albanii o następujące stałe odstępstwa od unijnego dorobku prawnego w dziedzinie VAT, mający na celu:

- a) zwolnienie (z prawem do odliczenia) międzynarodowego przewozu osób.

UE uważa, że wniosek o odstępstwo jest zbędny w świetle art. 98 ust. 2 lit. a) i pkt 5 załącznika III do dyrektywy 2006/112/WE;

- b) zwolnienie (bez prawa do odliczenia) dostaw budynków lub części budynków i związanego z nimi gruntu, a jednocześnie umożliwienie osobom prawnym nabywającym budynki nieprzeznaczone na cele mieszkaniowe skorzystanie z prawa wyboru opodatkowania.

Zanim UE będzie mogła zająć stanowisko w sprawie tego wniosku zwraca się do Albanii, by przekazała więcej informacji na temat tego wniosku o odstępstwo, w tym na temat obecnego systemu opodatkowania budynków i gruntów oraz zasadności wniosku, jego zakresu i skutków gospodarczych i finansowych.

(12) Naprawy, konserwacja, czyszczenie i przechowywanie łodzi.

UE przyjmuje do wiadomości wnioski Albanii o następujące przejściowe odstępstwa od unijnego dorobku prawnego w dziedzinie akcyzy:

- a) okres do 31 grudnia 2033 r. na stopniowe spełnienie (zgodnie z harmonogramem zawartym w jej stanowisku negocjacyjnym) wymogów dyrektywy 2011/64/UE zarówno w odniesieniu do włączenia elementu proporcjonalnego do akcyzy na papierosy, jak i do minimalnego poziomu akcyzy.

UE uważa, że zanim będzie mogła zająć stanowisko w sprawie tego wniosku proponowany przez Albanię harmonogram dostosowania przepisów do unijnego dorobku prawnego powinien zostać poddany przeglądowi w świetle ewentualnych transgranicznych skutków takich niższych stawek;

- b) okres do 31 grudnia 2036 r. na stopniowe spełnienie (zgodnie z harmonogramem zawartym w jej stanowisku negocjacyjnym) minimalnych wymogów akcyzowych określonych w dyrektywie 2003/96 w odniesieniu do gazu płynnego (LPG).

Zanim UE będzie mogła zająć stanowisko w sprawie tego wniosku zwraca się do Albanii, by przedstawiła bardziej szczegółowe uzasadnienie swojego wniosku, w tym obecnych warunków gospodarczych w tym sektorze w Albanii, oraz jego skutków fiskalnych;

- c) okres do 31 grudnia 2036 r. na spełnienie minimalnych wymogów akcyzowych określonych w dyrektywie 2003/96/WE w odniesieniu do gazu ziemnego.

Zanim UE będzie mogła zająć stanowisko w sprawie tego wniosku zwraca się do Albanii, by przedstawiła bardziej szczegółowe informacje na temat zakresu i uzasadnienia swojego wniosku, w tym obecnych warunków gospodarczych w tym sektorze w Albanii, oraz jego skutków fiskalnych;

- d) okres do 31 grudnia 2036 r. na utrzymanie na poziomie 100 litrów rocznej produkcji alkoholu owocowego, którą może zwolnić na podstawie art. 22 ust. 8 dyrektywy 92/83.

Jeżeli chodzi o roczne ilości alkoholu owocowego, które państwa członkowskie mogą zwolnić z akcyzy na alkohol, UE zwraca się do Albanii, by ponownie rozważyła wniosek, ponieważ wpłynąłby on negatywnie na cele polityki UE.

W dziedzinie opodatkowania bezpośredniego UE przyjmuje do wiadomości wnioszek Albanii o przejściowe odstępstwo do 31 grudnia 2036 r. umożliwiające jej utrzymanie opodatkowania u źródła płatności z tytułu odsetek i należności licencyjnych dokonywanych przez spółki w Albanii na rzecz spółek powiązanych w innych państwach członkowskich.

Jeśli chodzi o wdrożenie dyrektywy 2003/49/WE w sprawie odsetek i opłat licencyjnych, UE zwraca się do Albanii o ponowne rozważenie swojego wniosku w odniesieniu do odsetek. Jeśli chodzi o opłaty licencyjne, UE – nie przesądzając o swoim ostatecznym stanowisku – zwraca się do Albanii, by przedstawiła więcej informacji na temat planów stopniowego wprowadzania przepisów UE.

UE przypomina, że w obszarze **opodatkowania bezpośredniego** należy jeszcze w pełni dostosować przepisy do unijnego dorobku prawnego, w tym do dyrektywy w sprawie łączenia spółek ⁽¹³⁾, dyrektywy w sprawie zapewnienia globalnego minimalnego poziomu opodatkowania międzynarodowych grup przedsiębiorstw oraz dużych grup krajowych w Unii ⁽¹⁴⁾ oraz dyrektywy w sprawie przeciwdziałania unikaniu opodatkowania ⁽¹⁵⁾. UE podkreśla, że wszyscy podatnicy muszą być traktowani jednakowo, a wszelkie szczególne traktowanie do celów podatkowych lub szczególne systemy podatkowe należy znieść wraz z przystąpieniem.

UE odnotowuje, że albański system podatkowy jest w umiarkowanym stopniu przygotowany pod względem **współpracy administracyjnej i komputeryzacji**. UE podkreśla, że Albania musi zapewnić odpowiednie zdolności administracyjne i uczciwość administracji podatkowej. UE przypomina, że Albania musi zintensyfikować wysiłki na rzecz wzajemnego połączenia i interoperacyjności z systemami UE.

UE z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Albania dysponuje strukturami i narzędziami służącymi do **zapobiegania korupcji w systemie podatkowym**. UE zachęca Albanę, by skoncentrowała się na zwiększeniu liczby pracowników i szkoleń w Dyrekcji Generalnej ds. Podatków i Dyrekcji Generalnej ds. Cel. UE zachęca też Albanę do dalszego zapobiegania przypadkom korupcji związanym z opodatkowaniem i ścigania takich spraw. UE zachęca ponadto Albanę do wzmocnienia systemów monitorowania przypadków korupcji związanych z opodatkowaniem oraz do wzmocnienia zdolności organów ścigania w zakresie prowadzenia dochodzeń w takich sprawach i ich ścigania.

⁽¹³⁾ Dyrektywa 2009/133/WE.

⁽¹⁴⁾ Dyrektywa (UE) 2022/2523.

⁽¹⁵⁾ Dyrektywa (UE) 2016/1164.

3. Rozdział 17 – Polityka gospodarcza i pieniężna

UE z zadowoleniem przyjmuje fakt, że jeśli chodzi o **politykę pieniężną**, Albania w dużym stopniu dostosowała swoje przepisy do unijnego dorobku prawnego w zakresie zakazu uprzywilejowanego dostępu sektora publicznego do instytucji finansowych. UE odnotowuje, że ustawodawstwo Albanii jest częściowo dostosowane do unijnego dorobku prawnego dotyczącego niezależności banku centralnego i zakazu finansowania sektora publicznego ze środków banku centralnego. UE zwraca się do Albanii, by podjęła niezbędne kroki w celu pełnego dostosowania celów Banku Albanii do unijnego dorobku prawnego. UE podkreśla, że Albania musi zwiększyć wysiłki na rzecz zapewnienia pełnej osobistej niezależności prezesa Banku Albanii oraz organów Banku Albanii i ich członków, aby wykluczyć ingerencje rządowe lub parlamentarne. UE przypomina, że Albania musi dopilnować, by Bank Albanii w pełni przestrzegał zakazu finansowania ze środków banku centralnego.

Jak przewidziano w ramach negocjacyjnych, Albania nie stanie się członkiem strefy euro i Eurosystemu zaraz po przystąpieniu. UE określi, w jaki sposób stosować unijne ramy dotyczące przyjęcia euro, przed tymczasowym zamknięciem przedmiotowego rozdziału.

UE z zadowoleniem przyjmuje fakt, że jeśli chodzi o **politykę gospodarczą**, Albania poczyniła postępy we wzmacnianiu zarządzania budżetem i częściowo dostosowała przepisy do unijnego dorobku prawnego dotyczącego średniookresowych ram budżetowych. UE odnotowuje częściowe dostosowanie przez Albanie ustawodawstwa krajowego do unijnego dorobku prawnego w zakresie prognoz budżetowych, statystyki, numerycznych reguł fiskalnych, przejrzystości finansów sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej. UE kładzie nacisk na potrzebę dalszych wysiłków na rzecz poprawy statystyki makroekonomicznej i statystyki finansów publicznych Albanii, ustanowienia niezależnej instytucji fiskalnej, opracowywania prognoz i udoskonalenia procesu prognozowania. UE podkreśla, że Albania musi dostosować swoje przepisy i praktyki budżetowe do wymogów określonych w unijnym dorobku prawnym dotyczącym krajowych ram budżetowych ⁽¹⁶⁾.

UE z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Albania dysponuje ramami ustawodawczymi i instytucjonalnymi w zakresie **walki z korupcją w polityce gospodarczej i pieniężnej**. UE zachęca Albanie, by osiągnęła wyniki w postaci postępów we wdrażaniu tych ram oraz w zakresie zapobiegania korupcji urzędników publicznych i zapewniania ich uczciwości.

⁽¹⁶⁾ Dyrektywa (UE) 2011/85, ze zmianami.

4. Rozdział 19 – Polityka społeczna i zatrudnienie

UE odnotowuje częściowe dostosowanie albańskich przepisów do **Europejskiego filaru praw socjalnych**. UE odnotowuje, że Albania jest zaangażowana w realizację unijnej polityki i zasad leżących u podstaw jej polityki społecznej i polityki zatrudnienia. UE zwraca się do Albanii, by przyjęła swój plan działania w zakresie praw socjalnych zgodny z Europejskim filarem praw socjalnych.

UE odnotowuje, że jeśli chodzi o **prawo pracy**, albańskie przepisy są częściowo dostosowane do unijnego dorobku prawnego w dziedzinie warunków pracy oraz informowania pracowników i przeprowadzania z nimi konsultacji. UE zachęca Albanie do dalszego dostosowania przepisów do unijnego dorobku prawnego, aby zapewnić kompleksową harmonizację z wszystkimi europejskimi normami pracy. UE podkreśla, że Albania musi wzmocnić zdolności administracyjne w zakresie egzekwowania przepisów i prowadzenia inspekcji w celu skutecznego zwalczania zatrudnienia nieformalnego.

UE odnotowuje częściowe dostosowanie albańskich przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego **bezpieczeństwa i higieny pracy**. UE odnotowuje również częściowe dostosowanie albańskich przepisów do unijnego dorobku prawnego w zakresie miejsc pracy, szczególnych ryzyk, w tym czynników chemicznych, biologicznych i fizycznych, oraz w zakresie aspektów instytucjonalnych. UE podkreśla, że Albania musi dostosować swoje ustawodawstwo w dziedzinie prawa pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy do unijnego dorobku prawnego, a także wzmocnić zdolności instytucjonalne i procesy inspekcji.

UE przyjmuje do wiadomości wnioski Albanii o okres przejściowy do 31 grudnia 2032 r. na wdrożenie dopuszczalnych wartości dla tlenku azotu, dwutlenku azotu i tlenku węgla w sektorze górnictwa podziemnego i budowy tuneli, określonych w dyrektywie Komisji (UE) 2017/164 zgodnie z dyrektywą Rady 98/24/WE w sprawie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników przed ryzykiem związanym ze środkami chemicznymi w miejscu pracy.

Zanim UE będzie mogła zająć stanowisko w sprawie tego wniosku zwraca się do Albanii, by przedstawiła więcej informacji dotyczących:

- a) obecnych środków w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy mających zastosowanie do tych substancji w wyżej wymienionych miejscach pracy i sektorach przemysłu;

- b) przedsiębiorstw i miejsc pracy, których dotyczą te przepisy, oraz wpływu stosowania dyrektywy (UE) 2017/164 w odniesieniu do wyżej wymienionych konkretnych substancji w tych sektorach przemysłu od momentu przystąpienia;
- c) planów mających na celu stopniowe dostosowanie tych sektorów przemysłu do dyrektywy (UE) 2017/164 w odniesieniu do wyżej wymienionych konkretnych substancji.

UE odnotowuje, że albańskie ramy dialogu społecznego są częściowo dostosowane do obecnych unijnych standardów i praktyk w zakresie **dialogu społecznego**. UE podkreśla, że Albania musi podjąć działania w celu wzmocnienia zarówno dwustronnego, jak i trójstronnego dialogu społecznego, oraz zapewnić partnerom społecznym możliwość budowania zdolności.

UE odnotowuje, że jeśli chodzi o **politykę zatrudnienia**, albańskie przepisy są częściowo dostosowane do unijnego dorobku prawnego w zakresie polityki gospodarczej i społecznej, gospodarki społecznej i sprawiedliwej transformacji, a także w zakresie systemów wsparcia zatrudnienia i zatrudnienia młodzieży. UE przypomina o potrzebie dalszego wzmocnienia aktywnych instrumentów rynku pracy i systemów wspierania zatrudnienia.

UE odnotowuje, że albańskie przepisy nie są dostosowane do unijnego dorobku prawnego w dziedzinie **ochrony socjalnej i włączenia społecznego**, i zachęca Albanię do wzmocnienia wysiłków w tym zakresie. UE zauważa też, że Albania częściowo dostosowała swoje ramy instytucjonalne i prawne dotyczące osób z niepełnosprawnościami oraz ochrony dzieci i opieki nad dziećmi do unijnego dorobku prawnego. UE zwraca się do Albanii, by wzmocniła system ochrony socjalnej, w tym dla grup szczególnie wrażliwych, i włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami, w tym dzieci z niepełnosprawnościami, zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi niezależnego życia i włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami w kontekście finansowania unijnego ⁽¹⁷⁾.

UE podkreśla także, że Albania musi w pełni dostosować przepisy do unijnego dorobku prawnego w zakresie **niedyskryminacji oraz równości kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i polityki społecznej**. UE zwraca się również do Albanii o dalsze dostosowanie jej ustawodawstwa do unijnego dorobku prawnego w zakresie rodzicielstwa i równego traktowania osób samozatrudnionych. UE odnotowuje, że konieczne są dalsze wysiłki na rzecz zwiększenia mobilności na rynku pracy i zwalczania dyskryminacji Romów i Egipcjan.

⁽¹⁷⁾ Zawiadomienie Komisji – Wytyczne dotyczące niezależnego życia i włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami w kontekście finansowania UE.

UE przyjmuje również do wiadomości wniosek Albanii o okres przejściowy do 2056 r. w odniesieniu do dyrektywy Rady 79/7/EWG w sprawie stopniowego wprowadzania w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego w celu wyrównania wieku emerytalnego mężczyzn i kobiet.

UE uważa, że tak długi okres przejściowy służący ujednoliceniu wieku emerytalnego mężczyzn i kobiet nie jest uzasadniony oraz że preferowany jest krótszy okres przejściowy z szybszym tempem podnoszenia wieku emerytalnego kobiet w celu dostosowania przepisów do unijnego dorobku prawnego. Zanim UE będzie mogła zająć stanowisko w sprawie tego wniosku zwraca się do Albanii, by przekazała więcej informacji w celu rozważenia możliwości skrócenia okresu przejściowego w odniesieniu do:

- a) planów i projektów dotyczących reformy emerytalnej;
- b) nowego harmonogramu ujednolicenia wieku emerytalnego;
- c) oceny wpływu podniesienia wieku emerytalnego na finanse publiczne i rynek pracy.

UE odnotowuje, że Albania częściowo dostosowała swoje ramy instytucjonalne i ustawodawcze do unijnego dorobku prawnego w zakresie **Europejskiego Funduszu Społecznego Plus**. UE podkreśla, że Albania musi zwiększyć zdolności w ramach organów państwowych, aby zapewnić ich gotowość do zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym Plus.

UE z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Albania dysponuje kompleksowym ustawodawstwem krajowym i strategią krajową na rzecz **walki z korupcją w polityce społecznej i zatrudnieniu**. UE odnotowuje, że Albania dąży również do zwiększenia wykorzystania cyfryzacji jako narzędzia walki z korupcją.

5. Rozdział 20 – Polityka w zakresie przedsiębiorstw i przemysłu

UE odnotowuje, że Albania częściowo dostosowała przepisy do **horyzontalnych aspektów unijnej polityki przemysłowej**, w szczególności w zakresie rozwoju umiejętności i społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw. UE zwraca się do Albanii, by nadal dostosowywała się do tych aspektów horyzontalnych. UE zwraca się również do Albanii o wdrożenie zalecenia Rady w sprawie opracowania warunków ramowych gospodarki społecznej, wspierającego umiejętności w zakresie przedsiębiorczości w MŚP. UE kładzie nacisk na szeroko zakrojone strategiczne podejście Albanii do przemysłu, ukierunkowane na postępy w zakresie cyfryzacji, zielonego wzrostu, umiejętności i rozwoju sektorowego. Ponadto UE zwraca się do Albanii, by nadal koncentrowała się na przyjmowaniu najlepszych praktyk i polityk UE we wszystkich tych sektorach, co wzmocni jej zaangażowanie na rzecz zrównoważonego rozwoju.

UE odnotowuje, że albańska **polityka i instrumenty dotyczące przedsiębiorstw** są częściowo dostosowane do unijnej polityki i instrumentów w zakresie MŚP. UE podkreśla, że Albania musi dysponować odpowiednimi zdolnościami administracyjnymi, aby zapewnić dalsze dostosowanie w tych obszarach, wzmocnić swoje mechanizmy monitorowania i oceny, w tym opracować kompleksowe ramy oceny polityki w zakresie MŚP i usprawnić pomiar skutków. UE zwraca się do Albanii, by zbadała możliwości w ramach Programu na rzecz jednolitego rynku, klastrów i Europejskich Sieci Przedsiębiorczości, z naciskiem na zieloną i cyfrową transformację oraz potrójną odporność (społeczną, klimatyczną i gospodarczą). UE zwraca się ponadto do Albanii, by zapewniła pełne dostosowanie przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego opóźnień w płatnościach ⁽¹⁸⁾.

UE odnotowuje częściowe dostosowanie albańskich przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego konkretnych **inicjatyw przemysłowych**. UE z zadowoleniem przyjmuje istotne postępy Albanii w dostosowywaniu przepisów do unijnego dorobku prawnego w kilku sektorach przemysłu, przy czym znaczne wysiłki podjęto w takich obszarach jak przemysł tekstylny, turystyka i przestrzeń kosmiczna. W odniesieniu do sektora turystyki UE zwraca się do Albanii, by wzmocniła ochronę konsumentów, udostępnianie danych i monitorowanie ruchu turystów. UE zwraca się również do Albanii, by zwiększyła wysiłki, zwłaszcza w sektorach, w których konieczne jest dalsze dostosowanie przepisów do unijnego dorobku prawnego, w tym w sektorze budownictwa, górnictwa, surowców krytycznych, obronności i przemysłu stalowego.

⁽¹⁸⁾ Dyrektywa (UE) 2011/7, szczególnie art. 9, oraz kodeks postępowania cywilnego, ze zmianami.

UE odnotowuje z zadowoleniem, że Albania dysponuje instytucjami i strategiami służącymi **zwalczaniu korupcji w obszarze przemysłu i przedsiębiorstw**. UE zachęca Albanie do zintensyfikowania wysiłków w walce z korupcją, w szczególności poprzez cyfryzację usług publicznych, która zapewnia przejrzystość, wydajność i rozliczalność.

6. Rozdział 25 – Nauka i badania naukowe

UE z zadowoleniem przyjmuje fakt, że jeśli chodzi o **politykę w zakresie badań naukowych i innowacji**, Albania jest w pełni stowarzyszona ze sztandarowym unijnym programem ramowym w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa”. UE zwraca się do Albanii o wzmoczenie wysiłków na rzecz integracji z europejską przestrzenią badawczą (EPB). UE zwraca się również do Albanii, by wzmocniła albański ekosystem badań naukowych i innowacji oraz niezbędne środki towarzyszące. UE zwraca się ponadto do Albanii o zwiększenie inwestycji w badania naukowe i naukę, w tym finansowania publicznego. UE zachęca Albanie do ustanowienia niezbędnych struktur w celu zacieśnienia współpracy między sektorem prywatnym i publicznym oraz do pracy nad bardziej wiarygodnymi statystykami w tej dziedzinie. UE zwraca się również do Albanii, by wdrożyła strategię inteligentnej specjalizacji (S3) oraz by ustanowiła struktury zarządzające ich wdrażaniem, ciągły proces przedsiębiorczego odkrywania (EDP) oraz system monitorowania i oceny S3. UE zachęca też Albanie do szybkiego wdrożenia nowej ustawy o badaniach naukowych oraz krajowej strategii w zakresie badań naukowych. UE zwraca się ponadto do Albanii, by szybko wdrożyła unijny dorobek prawny dotyczący konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej ⁽¹⁹⁾.

UE z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Albania czyni istotne postępy, jeśli chodzi o **program ramowy „Horyzont Europa” w zakresie badań naukowych i innowacji oraz utworzenie europejskiej przestrzeni badawczej**. UE zwraca się do Albanii, by nawiązywała kontakty i współpracę z jeszcze większym gronem zainteresowanych podmiotów – zwłaszcza w dziedzinie innowacji. UE odnotowuje, że integracja z europejską przestrzenią badawczą jest nadal na wczesnym etapie, i zwraca się do Albanii o wzmoczenie wysiłków.

UE przypomina, że Albania musi przyjąć plan działania zawierający środki mające na celu zapewnienie postępów, tak aby Albania mogła zostać sklasyfikowana jako umiarkowany innowator w Europejskim Rankingu Innowacyjności (EIS).

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 723/2009 i rozporządzenie (UE) nr 1261/2013.

UE odnotowuje z zadowoleniem, że Albania dysponuje skutecznymi ramami służącymi do **walki z korupcją w obszarze badań naukowych i nauki**. UE zachęca Albanie do kontynuowania aktywnego monitorowania i sprawozdawczości w celu zapewnienia skutecznej realizacji i monitorowania strategii walki z korupcją i jej planu działania, szczególnie w dziedzinie badań naukowych i innowacji.

7. Rozdział 26 – Edukacja i kultura

UE odnotowuje częściowe dostosowanie albańskich przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego **edukacji i szkoleń**. UE odnotowuje, że Albania jest zainteresowana dalszym udziałem w programie Erasmus+. UE podkreśla, że Albania musi zapewnić wystarczający budżet na edukację zgodnie z jej ambicjami i celami. UE zwraca się do Albanii, by podjęła dalsze wysiłki na rzecz wykorzystania narzędzi przejrzystości europejskich ram kwalifikacji, kształcenia opartego na kompetencjach i umiejętności cyfrowych. UE podkreśla ponadto, że Albania musi wykazać, że podjęła wystarczające środki w celu zapewnienia edukacji włączającej, w tym dla grup mniejszościowych. UE przyjmuje do wiadomości przekazane przez Albanie informacje na temat praw edukacyjnych wynikających z jej ustawy o ochronie mniejszości narodowych i krajowej strategii edukacyjnej na lata 2021–2026 i podkreśla potrzebę zapewnienia pełnego wdrożenia. UE zwraca się do Albanii o uwzględnienie zalecenia Rady z 22 maja 2018 r.⁽²⁰⁾ Zgodnie z promowaniem wspólnych wartości, edukacji włączającej i europejskiego wymiaru nauczania wszystkie poziomy i rodzaje edukacji powinny wzmacniać spójność społeczną, europejskie pozytywne i inkluzywne poczucie przynależności uzupełniające tożsamość lokalną, regionalną i narodową i sprzyjające tolerancyjnym i demokratycznym postawom. UE zwraca się również do Albanii, by w dziedzinie szkolnictwa wyższego w pełni zrealizowała kluczowe zobowiązania w ramach procesu bolońskiego i dostosowała się do komunikatu z Tirany. UE przypomina, że Albania musi poczynić wystarczające postępy w realizacji celów ustanowionych w ramach europejskiego obszaru edukacji i wprowadzić system monitorowania umożliwiający wiarygodne śledzenie tych celów.

⁽²⁰⁾ Zalecenie Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie promowania wspólnych wartości, edukacji włączającej i europejskiego wymiaru nauczania (2018/C 195/01)

UE odnotowuje częściowe dostosowanie albańskich przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego **kształcenia i szkolenia zawodowego (VET)**. UE zwraca się do Albanii, by uzupełniła przepisy wykonawcze do ustawy o kształceniu i szkoleniu zawodowym z 2017 r. UE zwraca się również do Albanii o wzmocnienie Krajowej Agencji ds. Zatrudnienia i Umiejętności oraz Krajowej Agencji ds. Kształcenia i Szkolenia Zawodowego oraz Kwalifikacji. UE podkreśla, że Albania musi zapewnić wystarczające zasoby na optymalizację systemu kształcenia i szkolenia zawodowego zgodnie z potrzebami rynku pracy, w tym na budowanie zdolności oraz zwiększenie liczby i kompetencji nauczycieli zajmujących się kształceniem i szkoleniem zawodowym. UE zwraca się do Albanii, by wzmocniła systemy przygotowania zawodowego i wspierała dalsze działania w zakresie przygotowania zawodowego i uczenia się w miejscu pracy w ramach europejskiego sojuszu na rzecz przygotowania zawodowego poprzez rozwijanie i rozszerzanie udziału w tym sojuszu organizacji krajowych i regionalnych w drodze zobowiązań.

UE odnotowuje częściowe dostosowanie albańskich przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego **młodzieży**. UE zwraca się do Albanii, by nadal priorytetowo traktowała jako główne cele pracę z młodzieżą i udział młodzieży oraz by nadal działała zgodnie z europejskim programem pracy z młodzieżą. UE zwraca się również do Albanii, by kontynuowała i wzmacniała środki przewidziane w celu wspierania umiejętności cyfrowych młodych ludzi.

UE z zadowoleniem przyjmuje istotne postępy Albanii w dziedzinie **sportu** i zwraca się do tego państwa o dalsze dostosowywanie przepisów do unijnego dorobku prawnego w tej dziedzinie.

UE odnotowuje częściowe dostosowanie albańskich przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego **kultury**. UE zwraca się do Albanii o sfinalizowanie przepisów wykonawczych dotyczących dziedzictwa kulturowego i muzeów.

UE z zadowoleniem przyjmuje postępy Albanii w zakresie **walki z korupcją w edukacji i kulturze**. UE zwraca się ponadto do Albanii o zapewnienie, by wybór dyrektorów szkół i nominacje do kluczowych agencji szkolnictwa nie podlegały wpływom politycznym.

8. Rozdział 29 – Unia celna

UE z zadowoleniem przyjmuje postępy w dostosowywaniu albańskich przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego **przepisów celnych**. UE z satysfakcją odnotowuje wysoki poziom dostosowania albańskich przepisów do unijnego dorobku prawnego, w szczególności w zakresie długu celnego i gwarancji celnych, ustalania wartości celnej, procedur celnych dotyczących przywozu i wywozu, procedur specjalnych innych niż tranzyt, upoważnionych przedsiębiorców oraz kontroli bagażu pasażerów podróżujących drogą powietrzną i morską.

UE podkreśla, że Albania musi w dalszym ciągu dostosowywać swoje **ramy prawne** do unijnego dorobku prawnego, w tym przepisów wykonawczych do unijnego kodeksu celnego i Konwencji o wspólnej procedurze tranzytowej. Albania powinna w szczególności dostosować swoje przepisy dotyczące statusu celnego towarów oraz dotyczące tranzytu, zarządzania ryzykiem celnym i aspektów bezpieczeństwa, dóbr kultury, kontroli środków pieniężnych i prekursorów narkotyków. Należy znieść opłaty za skanowanie pobierane w ramach przeprowadzania kontroli celnych, gdyż skanowanie powinno być traktowane jako zwykła kontrola celna, a nie jako usługi świadczone przez organy celne.

UE z zadowoleniem odnotowuje, że Albania dysponuje **odpowiednimi zdolnościami administracyjnymi i operacyjnymi** do wykonywania jej obecnych zadań celnych. UE zwraca się do Albanii, by z myślą o przystąpieniu dalej wzmacniała budowanie zdolności i rekrutację personelu, w szczególności w dziedzinie IT. UE podkreśla, że Albania musi nadal rozwijać i modernizować swoje istniejące systemy informatyczne, zgodnie z Wieloletnim planem strategicznym dla elektronicznych systemów celnych, oraz zapewnić dostosowanie do unijnych systemów celnych i interkonektywność z tymi systemami. UE przypomina, że Albania musi przeznaczyć wystarczające zasoby finansowe na wszystkie bieżące i planowane projekty informatyczne.

UE z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Albania dysponuje strukturami i środkami służącymi **walce z korupcją w dziedzinie cel**. UE z zadowoleniem odnotowuje wyrażony przez Albanie zamiar wzmocnienia walki z oszustwami celnymi, w szczególności przemylem wyrobów tytoniowych. UE z satysfakcją odnotowuje, że aktualnie konsekwentnie stosowane są standardy uczciwości zawodowej i walki z korupcją. UE podkreśla, że Albania musi dysponować administracją celną o odpowiednich zdolnościach administracyjnych i operacyjnych oraz standardach uczciwości, a także niezbędną infrastrukturą w centralnych i lokalnych urzędach celnych, aby wdrażać i egzekwować swoje przepisy celne oraz skutecznie kontrolować i nadzorować przemieszczanie transgraniczne. UE odnotowuje, że Albania rozważa przystąpienie do Protokołu w sprawie wyeliminowania nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi do Ramowej konwencji Światowej Organizacji Zdrowia o ograniczeniu użycia tytoniu.

* * *

Uwzględniając obecny stan przygotowań Albanii, z zastrzeżeniem spełnienia przez Albanie kryteriów pośrednich w klastrze 1, UE odnotowuje, że przy założeniu, że Albania musi nadal czynić postępy w dostosowywaniu przepisów do unijnego dorobku prawnego objętego poniższymi rozdziałami i we wdrażaniu tego dorobku, oraz bez uszczerbku dla wszelkich dodatkowych warunków ustanowionych w ramach przyszłych kryteriów określonych w odniesieniu do klastra 3, rozdziały te mogą zostać wstępnie zamknięte, jak tylko UE stwierdzi, że spełnione zostały następujące kryteria:

Rozdział 10 – Transformacja cyfrowa i media

- Albania dostosuje swoje ustawodawstwo do unijnego dorobku prawnego, jeżeli chodzi o przepisy dotyczące niezależności krajowego organu regulacyjnego ds. łączności elektronicznej, usług cyfrowych, zaufania w cyberprzestrzeni i cyberbezpieczeństwa, a także do unijnego dorobku prawnego w dziedzinie usług audiowizualnych i medialnych.
- Albania wykaże, że do dnia przystąpienia będzie dysponowała wystarczającymi zdolnościami administracyjnymi, aby egzekwować unijny dorobek prawny w dziedzinie łączności elektronicznej, usług cyfrowych, zaufania w cyberprzestrzeni i cyberbezpieczeństwa oraz audiowizualnych usług medialnych, oraz zapewni niezależność regulacyjną odpowiednich krajowych organów regulacyjnych.

Rozdział 16 – Opodatkowanie

- Albania skoryguje wszystkie dyskryminujące środki podatkowe wobec importu z UE i powstrzyma się od przyjmowania nowych środków. Albania osiągnie wysoki poziom dostosowania przepisów do unijnego dorobku prawnego w obszarach wymagających dalszego dostosowania, w szczególności w zakresie opodatkowania bezpośredniego, VAT, akcyzy i opodatkowania samochodów. W obszarze akcyzy na energię, alkohol i wyroby tytoniowe będzie dzielić się informacjami z Komisją i konsekwentnie będzie wdrażać harmonogram stopniowego dostosowywania do unijnych stawek minimalnych.

- Albania wykaże, że dysponuje odpowiednimi zdolnościami administracyjnymi o wysokich standardach uczciwości w administracji podatkowej, a także posiada niezbędną infrastrukturę w swoich centralnych i lokalnych urzędach podatkowych, aby wdrażać i egzekwować swoje przepisy podatkowe oraz skutecznie pobierać podatki i kontrolować podatników. Albania wykaże, że centralne biuro łącznikowe i centralne biuro łącznikowe ds. akcyzy przyjęły niezbędne rozwiązania w celu zapewnienia, aby w momencie przystąpienia dysponowały one odpowiednim personelem i były w wystarczającym stopniu operacyjne.
- Albania wykaże wystarczające postępy w opracowywaniu wszystkich systemów informatycznych wspomagających administrację podatkową, w tym pod względem interkonektywności z odpowiednimi systemami unijnymi, w szczególności systemami do celów VAT (system wymiany informacji o VAT (VIES), zwrot VAT, punkt kompleksowej obsługi i punkt kompleksowej obsługi importu) i akcyzy (system przemieszczania wyrobów akcyzowych (EMCS)) i ich systemami wspomagającymi oraz systemami informatycznymi niezbędnymi do współpracy podatkowej i wymiany informacji w dziedzinie podatków bezpośrednich.

Rozdział 17 – Polityka gospodarcza i pieniężna

- Albania dostosuje swoje ramy prawne do unijnego dorobku prawnego, aby zapewnić pełną niezależność banku centralnego i zakaz finansowania sektora publicznego ze środków banku centralnego oraz umożliwić pełną integrację swojego banku centralnego z Europejskim Systemem Banków Centralnych.
- Albania dostosuje swoje ramy prawne w celu spełnienia unijnych wymogów dotyczących krajowych ram budżetowych ⁽²¹⁾.

⁽²¹⁾ Zgodnie z dyrektywą (UE) 2011/85, ze zmianami.

Rozdział 19 – Polityka społeczna i zatrudnienie

- Albania dostosuje swoje ustawodawstwo w dziedzinie prawa pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy do unijnego dorobku prawnego oraz wykaże, że do czasu przystąpienia zapewni odpowiednie struktury administracyjne i zdolności w zakresie egzekwowania przepisów, aby prawidłowo wdrażać unijny dorobek prawny dotyczący tych dziedzin, w szczególności poprzez wzmocnienie systemu inspekcji pracy.
- Albania dostosuje swoje przepisy do unijnego dorobku prawnego w zakresie ochrony socjalnej i włączenia społecznego oraz zmieni ustawy dotyczące niedyskryminacji i równości kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i polityki społecznej, aby dostosować swoje ustawodawstwo w tych dziedzinach do unijnego dorobku prawnego, a także wykaże, że do czasu przystąpienia zapewni odpowiednie struktury administracyjne, zdolności administracyjne i zdolności w zakresie egzekwowania przepisów ⁽²²⁾.
- Albania wykaże, że dysponuje odpowiednimi zdolnościami, aby zapewnić skuteczne wdrożenie i egzekwowanie przepisów i ram polityki zatrudnienia i polityki społecznej, w tym zdolnościami w zakresie planowania i zdolnościami operacyjnymi, wspierać owocny dialog społeczny oraz aby zapewnić zdolności na potrzeby zarządzania w przyszłości środkami Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Rozdział 20 – Polityka w zakresie przedsiębiorstw i przemysłu

- Albania opracuje zrównoważoną kompleksową strategię przemysłową i politykę dotyczącą MŚP oraz rozpocznie ich wdrażanie zgodnie z odpowiednimi politykami UE. Albania wykaże, że dysponuje odpowiednimi zdolnościami administracyjnymi i stopniem koordynacji między odpowiednimi ministerstwami i agencjami

Rozdział 25 – Nauka i badania naukowe

- Albania zapewni zwiększenie inwestycji w badania naukowe i naukę, zwłaszcza finansowanie publiczne, oraz niezbędne zdolności w zakresie wdrażania.

⁽²²⁾ Dyrektywy Rady w sprawie norm dotyczących organów ds. równości (dyrektywa (UE) 2024/1499 i dyrektywa (UE) 2024/1500) są objęte rozdziałem 23.

- Albania wykaże, że wprowadziła struktury mające na celu wzmocnienie ekosystemów badań naukowych i innowacji, wdrożyła strategię inteligentnej specjalizacji oraz wprowadziła środki służące zacieśnieniu współpracy między sektorem prywatnym i publicznym w zakresie badań naukowych i innowacji.
- Albania wdroży nową ustawę o badaniach naukowych oraz krajową strategię w zakresie badań naukowych.

Rozdział 26 – Edukacja i kultura

- Albania wykaże, że wprowadziła niezbędne ramy instytucjonalne i ramy polityki oraz odpowiednie planowanie budżetowe, i środki antykorupcyjne mające na celu osiągnięcie celów polityki UE w dziedzinie kształcenia i szkolenia, w tym kształcenia i szkolenia zawodowego, młodzieży, sportu i kultury. Obejmuje to środki mające na celu zlikwidowanie rozbieżności z celami ustanowionymi w ramach europejskiego obszaru edukacji oraz stopniowe tworzenie wiarygodnego systemu monitorowania, a także środki wspierające edukację włączającą, w tym dla grup szczególnie wrażliwych.

Rozdział 29 – Unia celna

- Albania osiągnie wysoki poziom dostosowania przepisów w obszarach wymagających dalszego dostosowania, w tym w odniesieniu do przepisów wykonawczych do unijnego kodeksu celnego, ze szczególnym uwzględnieniem statusu celnego towarów oraz tranzytu, zarządzania ryzykiem celnym i aspektów bezpieczeństwa, dóbr kultury, kontroli środków pieniężnych, prekursorów narkotyków i zniesienia opłat za skanowanie.
- Albania wykaże, że dysponuje odpowiednimi zdolnościami administracyjnymi i operacyjnymi oraz administracją celną o wysokich standardach uczciwości, a także niezbędną infrastrukturą w centralnych i lokalnych urzędach celnych, aby wdrażać i egzekwować swoje przepisy celne oraz skutecznie kontrolować i nadzorować przemieszczanie transgraniczne.

- Albania wykaże wystarczające postępy w przygotowywaniu i opracowywaniu cyfrowych systemów celnych niezbędnych do wdrożenia zmienionego unijnego kodeksu celnego i innych unijnych przepisów celnych poprzez przygotowanie i przyjęcie krajowej strategii informatycznej i planu wdrażania w dziedzinie cel oraz zapewnienie niezbędnych zasobów budżetowych i ludzkich umożliwiających opracowanie tych cyfrowych systemów celnych i ich interoperacyjność z cyfrowym środowiskiem celnym UE.
- Albania przystąpi do Protokołu w sprawie wyeliminowania nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi do Ramowej konwencji Światowej Organizacji Zdrowia o ograniczeniu użycia tytoniu i usprawni współpracę z UE w zakresie zwalczania transgranicznego przemytu wyrobów tytoniowych i innych nielegalnych działań.

Monitorowanie postępów w dostosowywaniu przepisów do unijnego dorobku prawnego i odnośnych norm europejskich będzie kontynuowane przez cały czas trwania negocjacji. UE podkreśla, że będzie wyjątkowo bacznie monitorować wszystkie poszczególne kwestie wspomniane powyżej z myślą o tym, by Albania dysponowała zdolnościami administracyjnymi, zdolnością do zakończenia procesu dostosowywania przepisów we wszystkich sektorach objętych przedmiotowym klastrem, a także czyniła dalsze postępy we wdrażaniu i egzekwowaniu przepisów. Należy zwrócić szczególną uwagę na powiązania pomiędzy niniejszym klastrem a innymi klastrami negocjacyjnymi. Ostatecznej oceny zgodności ustawodawstwa Albanii z unijnym dorobkiem prawnym i odnośnymi normami europejskimi oraz zdolności wdrożeniowych Albanii można będzie dokonać dopiero na późniejszym etapie negocjacji. UE zwraca się do Albanii, aby oprócz wszelkich informacji, których UE może wymagać do celów negocjacji w sprawie przedmiotowego klastra i które należy przedstawić podczas konferencji, regularnie przekazywała Radzie Stabilizacji i Stowarzyszenia szczegółowe informacje pisemne na temat postępów we wdrażaniu unijnego dorobku prawnego.

Uwzględniając wszystkie wymienione powyżej kwestie, konferencja będzie musiała powrócić do tego klastra we właściwym czasie.

Ponadto UE przypomina, że między 28 lutego 2025 r. a datą zakończenia negocjacji mogą wejść w życie nowe akty prawne stanowiące część unijnego dorobku prawnego.